

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus
Tres spirituales**

Arias, Francisco

Coloniae, 1615

33. Quibus medijs mortificandi sint linguæ abusus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48767)

Prou. 14.

*Hom. 6. in
Euang.*

Caue, inquit, à multiloquio, quia omnem sensum pietatis è coelo delapsum extinguit. Idem diuinæ litteræ inculcant. *Vbi verba sunt plurima*, ait sapiens, *ibi frequenter egestas*, hoc est, defectus deuotionis, ardoris, & consolationis spiritualis. Et Gregorius sedulo monet, vt otiosos sermones fugiamus, dicens: *Mecum vos admono, vt ab otioso sermone parcamus, inutiliter loqui declinemus, in quantum reniti lingua valeamus, in venio verba non defluant, cum iudex dicat, de omni verbo otioso rationem reddendam. Otiosus ergo colloquia ad edificationis studium veritas, quam celerrimè huius vitæ tempora fugiant considerate, quam districtus veniat iudex attendite, hunc antè oculos vestri cordis ponite.*

CAPVT XXXIII.

Quibus medijs mortificandi sint lingue abusus

Prou. 6.

INter media ad refrenandam linguam, comprimendamque cupiditatem multa loquendi, primum est, humiliter & constanter à Domino petere donum coercendæ linguæ. Esse enim donum supernaturale Dei declarat Sapiens, dum ait: *Hominis est animam preparare, & Domini gubernare linguam.*

Licet enim naturalibus liberi arbitrij viribus, interueniente concursu Dei communi, homo debeat cooperari refrenationi linguæ; idcirco enim dicit, *hominis esse preparare animam*, faciendo nimirum quod in se est: tamen quia tam arduum & difficile est membrum illud cohibere, vt omnes humanæ vires factis non sint, necesse est ad auxilium diuinum confugere, & magno studio donum dictum exposcere, dicendo cum Psalmista: *Pone custodiam ori meo, & os* Psal. 141. *stium circumstantiæ labijs meis.*

Alterum medium est, defugere occasiones temporum & locorum, vbi homo facilius se solet in nimiam effundere loquacitatem, vt quando se dedit nimix lætitiæ, quando plus æquo bibit, aut comedit, quando ira accensus est, quando cum hoc vel illo socio conuersatur. Vt verò non incidat in hæc incommoda, subterfugiat vanam omnem lætitiã, frugalius sit in cibo & potu, iræ perturbationem comprimat, hi enim sunt otiosorum, vanorumque sermonum fontes. Nec sanè mirum est ei, qui non cauet occasiones delinquendi, dum scit, euenire aliquod malum, siue mortis corporalis, vt dum negligit curationem morbi, siue spiritua-

Prov. 18.

lis animæ: dictum enim est ab æterna sapientia: *Vita & mors in manibus lingue.*

Iam & aliud medium refrenandæ linguæ appositum simum de cælo habemus, ut non antè ad loquendum proliat quis, quam secum attentè expendat, sitne bonum an malum, utile vel noxium, quod est enunciaturus: quemque finem & scopum propositum habeat, deinde simul mentem ad Deum erigant desiderio omnia ad gloriam divinam faciendi, opemque & gratiam postulet, ut neminem sermone suo offendant, & quod initio sermonis facit, id quoque in progressu reperat. Et quoniam servus Dei applicando intentionem suam ad ea quæ eloquitur, facit quod suarum est partium, orandoque impetrat, ut Deus faciat quod suum est, hoc est, ut gratiam suam largiatur, facile obtinebit quod vult, ut non offendant lingua vel Deum, vel proximum, sed potius ædificet. Sic de Nehemia Scriptura divina dicit, cum in conspectum Regis Artaxerxis venisset, & Rex percunctatus eum esset, quid à se peteret? illum orasse Deum cæli, ut sciret quid petendum foret, & tunc petitionem suam proposuisse.

2. Esd. 2.

Hoc

DE MORTIF. VOLVNT. 522

Hoc medium docuit nos Spiritus sanctus: *Ne temerè, inquit, quid loquaris, neque cor tuum sit velox ad proferendum sermonem coram Deo* q. d. nihil loquaris, nisi consideratè. Nam vt alibi dicit: *Qui inconsideratus est ad loquendum, sentiet mala.* hoc est, culpæ & pœnæ, quæ inde oriuntur. Atque hoc est quod per beatum Iacobum monuit: *Sit omnis homo velox ad audiendum, tardus autem ad loquendum.* nec enim loquitur de tarditate qua quidam inter singula verba prolata respirant, sed de ea, quæ contraria est temeritati, qua nulla antegressa consideratione quiduis effutunt, quod in buccam venerit. Idem significant verba illa Ecclesiastici: *In ore fatuorum cor illorum, & in corde sapientium os illorum.* Stultos enim vocat inconsideratos & imprudentes, qui cor idè dicuntur habere in lingua, quòd loquantur quicquid in buccam venerit, haud secùs quam si cor & lingua vnum membrum essent. Contra sapientes vocat seruos Dei, qui idè linguam habere in corde dicuntur, quòd non alia in publicum efferant, quam quæ antè in cordis penetralibus, adhibita in consilium ratione, considerata fuerint.

Ex hac consideratione omnis recta

Z 6 lia.

Eocl. 30

Prou. 18

Iacob 1

Eccles. 21

S.
ab are
anib
frenande
o habe
am proli
expende
e velox
quemoue
beat, de
erigarit
diuinam
postuler
adac
quoque
in seruis
suam ad
rum est
Deus
vt gra
tinebit
qua vel
as ad
diuina
rjs Ar
ctatus
oralle
ndum
ropo
Hoc

linguæ gubernatio pendet. Ex hac
 ritur, vt verba non sint otiosa, sed ne-
 cessaria & vtilia, hinc fit, vt serui Dei
 suis colloquijs pijs & sanctis se & alios
 ædificent, & multos ad amandum lau-
 dandumque Deum inflamment. In
 Verbo Dei legimus nunquam apertos
 fuisse cœlos, nisi magna aliqua de cau-
 sa, & cum ingenti fructu. Semel aperti
 filijs Israel effuderunt manna cibum
 nobilem & suauissimum, quo ipsi in
 deserto victi arunt, alijque multi hoc
 miraculo ad cognoscendum, colen-
 dumque verum Deum excitati. De quo
 Dei beneficio ait Psalmista: *Ianua cœ-
 li aperuit, & pluit illis manna ad man-
 ducandum.* In baptismo quoque Chri-
 sti patefacti sunt cœli, & vox æterni
 Patris suauissima insonuit, ac Spiri-
 tus sanctus in columbæ specie descen-
 dit. In morte item sancti Stephani a-
 pertis cœlis apparuit Christus stans
 ad dexteram Patris, vt significaretur il-
 lum pugnare pro Sancto. Homines iu-
 sti in eodem Dei Verbo appellantur
 cœli, qui, vt loquitur Dauid, enarrant
 gloriam Dei; cœli inquam spirituales,
 multò præstantiores istis materiali-
 bus. Ianua horum cœlorum est os vel
 lingua. Vult itaque Deus, quod æquum
 est

Psal 77.

Matth. 3.

Act 7.

Psal 18.

est, nunquam hos cœlos patefieri sine iusta causa, vel vt emittant manna, hoc est, sermones sanctos, qui ædificent, & solentur audientes, vel vt descendat Spiritus sanctus, id est, verba talia vrsurpentur, quæ excitent animos, vel ad compunctionem de peccatis, vel ad diuinum amorem, vel certè ad ea virtutum opera, quorum beneficio nobis à Deo Spiritus sancti charismata communicantur. Vel denique vult patefieri, vt nobis spectandum se præbeat Christus, hoc est, talibus nos vti sermonibus, quibus alijs aditus paretur ad veram gloriæ & potentiæ Christi cognitionem, eorumque donorum, quibus ille cultores suos locupletare solet.

Quod terra exhalet vapores & nebulas, & aqua stagnans gignat ranas, res naturalis est: quando autem cœlum emittit vapores, & ranas, res extraordinaria est, & diuina plaga. Sic quod peccatores rebus huius mundi caducis, & fluxis immerfi, de rebus vanis & inutilibus loquantur, & instar ranarum multa, quæ Deum & proximum grauiter offendant, garriant, mirum non est. Sed si serui Dei, quorum cor defixum est in cœlis, & vitæ cœlestis pro-

fectionem faciunt, simili sermone v-
tantur, id mirandum est, & diuinæ pu-
nitiois argumentum. Vnaquæque ce-
nim arbor producit fructum suæ natu-
ræ congruentem: Iustus ergò cum sit
homo spiritualis, homo Dei, homo, in
quam, cœlestis, meritò etiam loqui de-
bet de Deo, de rebus spiritualibus, de
cœlo, aut certè de rebus eò colliman-
tibus, vt omnes magni Dei serui fece-
runt.

Sur in April.

Sanctus Gregorius Turonicus nar-
rat Nicetium presbyterum, postea Epi-
scopum Lugdunensem, cum alijs vir-
tutibus, tum hac imprimis excelluisse,
quòd nulla verba, nisi sancta & pia si-
neret ex ore suo elabi, otiosa autem,
vel iocosa nunquam. Imò quod graui-
ter ferret ad aures suas deferri aliorum
dicta contumeliosa etiam in se conie-
cta. Aiebat enim non esse audienda,
quæ ex perturbatione animi alij effuti-
uissent. De Sancto Thoma Aquinate
quoque in vita proditur, eum nullum
solutum miscere sermonem cum alijs,
quibuscum conuersabatur, nisi de re-
bus pijs, & ad salutem animæ spectan-
tibus: eaque de causa grandi, & medi-
tandi consuetudinem non fuisse illi
vnquam molestam, vel grauem. De S.
Moni-

*Surius in
Martio.*

F

Monica matre sua ait Augustin⁹, quod *l. 9. confess.*
 cum illa colloquia habuerit de rebus *c. 9.*
 cœlestibus, ex admiratione rerum
 creatarum gradum fecerit ad tracta-
 tionem de pulchritudine & maiestate
 creatoris. B. Lutgardis, virgo sanctissi- *Sur. in Iuro.*
 ma, vt commemorat in eius vita Tho-
 mas Câtipratensis oculatus testis, sim-
 plici oratione & plana de rebus sanctis-
 simis tam efficaciter loquebatur, vt o-
 mnium circumstantium corda incen-
 deret, & sapientibus magnæ admiratio-
 ni esset.

Hic perpetuus fuit Sanctorum ho-
 minum spiritus, ac proinde meritò ab
 omnibus Dei seruis imitandus. Qui
 magnoperè promoueri potest, si se af-
 fuefaciant sermonibus pijs crebrò au-
 scultandis, euoluendisq; libellis & tra-
 ctatibus spiritualibus, sic enim in con-
 gressibus familiaribus suppetet loquē-
 di materia. Felix profectò & beata erit
 anima eius, qui id fecerit: quotidie e-
 nim occasiones multorum lapsuum,
 qui linguæ lubricitate committuntur,
 cauebit: & consuetudine salutaria lo-
 quendi accumulabit merita, gratieque
 & gloriæ thesauros in cœlis, conueni-
 enter dicto Christi. *Ex verbis tuis iusti- Matth. 12.*
ficaberis, & ex verbis tuis condemnaberis.

Si e-

Si enim verba nostra fuerint bona & fructuosa, in iustitia accessionem facimus: si inania & perniciofa, prograuitate noxæ, ad Infernum vel Purgatorium damnabimur.

FINIS II. PARTIS.

III. PARS.

IN QVA DECLARATUR, QVA discretionē exerceri debeat mortificatio, & quibus rebus impediat.

PROOEMIUM.

ostquam seruus Dei desiderio teneri cepit exercende mortificationis, cognouitque cælestia & spiritualia bona, & dona, quæ ex ea consequuntur, superest, ut intelligat, qua moderatione usurpandi debeat mortificatio vitæ Christiane tam necessaria & fructuosa, ne ex ipso usu aliquod damnum emanet, & exploratas habeat demonis tentationes, ac media, quibus illæ expugnentur.

CA.